De Europese Executoriale Titel en notariële akten

1. Ter inleiding: EET-Verordening

De grensoverschrijdende erkenning en tenuitvoerlegging van notariële akten is niet vaak onderwerp van een prejudiciële vraag aan het Hof van Justitie van de EU (hierna HvJEU). Evenmin komen prejudiciële vragen over de Verordening inzake de Europese Executoriale Titel (hierna EET-Vo) aan het HvJEU veelvuldig voor.[1] In het recente *Thüringer Aufbaubank*-arrest van het HvJEU stonden beide onderwerpen centraal.[2] Het HvJEU moest de prejudiciële vraag van het Oostenrijkse Oberster Gerichtshof beantwoorden of in Oostenrijk de erkenning en tenuitvoerlegging kan worden tegengehouden van een Duitse notariële akte die in Duitsland ten onrechte met een Europese Executoriale Titel (hierna EET) is gewaarmerkt.

De EET-Vo is op 21 januari 2005 in werking getreden binnen de EU en maakt de waarmerking met een EET van, onder andere, notariële akten met betrekking tot niet-betwiste schuldvorderingen in burgerlijke en handelszaken mogelijk. Indien een notariële akte in een lidstaat is gewaarmerkt met een EET, moet deze in andere lidstaten, met uitzondering van Denemarken, zonder enige vorm van proces worden erkend en ten uitvoer gelegd. De EET-waarmerking van een notariële akte geschiedt in Nederland door de voorzieningenrechter van de rechtbank van de plaats van de notaris die de akte heeft verleden. Dit volgt uit art. 7 Uitvoeringswet EET-Vo.[3] In veel andere lidstaten, waaronder Duitsland, België, Frankrijk, Luxemburg, Oostenrijk en Spanje, verricht de notaris die de akte heeft verleden, zelf de EET-waarmerking.[4]

Naast de EET-Verordening bestaat ook een andere mogelijkheid om een authentieke akte binnen de EU tenuitvoergelegd te krijgen. Een authentieke akte verleden door de notaris in een lidstaat kan in een andere lidstaat namelijk ook op grond van art. 58 Brussel I-bis ten uitvoer worden gelegd, zonder dat enige verklaring van uitvoerbaarheid in die andere lidstaat is vereist.[5] Uit art. 13 Uitvoeringswet EU-executieverordening en Verdrag van Lugano volgt dat in Nederland de notaris die de akte heeft verleden, een voor de tenuitvoerlegging in een andere lidstaat benodigd certificaat, als bedoeld in art. 60 Brussel I-bis, afgeeft.[6] Er moet wel sprake zijn van een authentieke akte in een burgerlijke en handelszaak in de zin van art. 1 Brussel I-bis die uitvoerbaar is in de lidstaat waar zij is verleden. Niet is vereist dat zij betrekking heeft op een niet-betwiste schuldvordering. Het staat de betrokkene zelf vrij welke route hij – de EET-Verordening of de Verordening Brussel I-bis – bij de grensoverschrijdende tenuitvoerlegging van een authentieke akte kiest.

2. *Thüringer Aufbaubank*-arrest van het HvJEU

Aan de procedure bij het HvJEU ligt een eenvoudige casus ten grondslag. Op 28 mei 1999 wordt een notariële akte in Duitsland verleden die op 1 juni 1999 uitvoerbaar is geworden. Bij deze akte wordt een zakelijke zekerheid op onroerend goed in Duitsland gevestigd. Op verzoek van een bank wordt deze akte door de Duitse notaris op 19 januari 2021 met een EET gewaarmerkt. Vervolgens wordt in Oostenrijk om de tenuitvoerlegging van de gewaarmerkte akte gevraagd in verband met de gedwongen executie van de goederen van de geëxecuteerde wegens openstaande schulden. Het verzet door de geëxecuteerde bij de bevoegde Oostenrijkse rechter wordt in eerste aanleg afgewezen. In tweede aanleg gelast de rechter de staking van de tenuitvoerlegging, omdat de akte niet onder het temporele toepassingsgebied van de EET-Vo valt.

1. Verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese executoriale titel voor niet-betwiste schuldvorderingen, PbEU 2004, L 143/15-39. Zie over deze verordening M. Zilinsky, De Europese Executoriale Titel (diss. VU), Serie BPP III, Deventer: Kluwer 2005, en M. Zilinsky, GS Burgerlijke Rechtsvordering, EET-Verordening.
2. HvJEU 25 juni 2026, zaak C-14/25, ECLI:EU:C:2026:523, *NJ* 2026/219.
3. Stb. 2005, 485, in werking getreden op 21 oktober 2005, Stb. 2005, 494. Zie voor mijn kritiek op deze keuze van de Nederlandse wetgever M. Zilinsky, Waarom mag een notaris geen EET verlenen?, *WPNR* 2005/6625, p. 477-478.
4. Zie voor meer informatie https://e-justice.europa.eu/topics/taking-legal-action/european-judicial-atlas-civil-matters/european-enforcement-order_nl.
5. Verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (herschikking), PbEU 2012, L 351/1-32.
6. Stb. 2014, 40, in werking getreden op 10 januari 2015, Stb. 2014, 541.

Het Oberster Gerichtshof stelt in de Revisionprocedure de prejudiciële vraag aan het HvJEU of het verbod van herbeoordeling van de EET-waarmerking in de lidstaat van tenuitvoerlegging, zoals bedoeld in art. 21 lid 2 EET-Vo, ertoe leidt dat de EET-waarmerking in die lidstaat niet mag worden getoetst, zelfs niet wanneer de gewaarmerkte beslissing buiten het temporele toepassingsgebied van deze verordening valt.

Het HvJEU wijst in zijn arrest erop dat de EET-Vo gebaseerd is op het onderlinge vertrouwen van de lidstaten in elkaars rechtspraak. Dit komt in art. 21 lid 2 jo. lid 3 jo. art. 25 lid 3 EET-Vo tot uiting: in de lidstaat van tenuitvoerlegging wordt in geen geval overgegaan tot de beoordeling van de juistheid van de akte of van de EET-waarmerking (r.o. 34-35). Dit onderlinge vertrouwen heeft geleid tot de bevoegdheidsverdeling tussen de autoriteiten in de lidstaat van herkomst en die van tenuitvoerlegging (r.o. 44). De waarmerking van een akte geschiedt in de lidstaat van herkomst, waar ook ingevolge art. 10 lid 1 EET-Vo de mogelijkheid bestaat om een verzoek tot rectificatie of intrekking van de waarmerking in te stellen. Wordt zo'n verzoek ingesteld, dan kan een verzoek tot opschorting of beperking van de tenuitvoerlegging in de lidstaat van tenuitvoerlegging op grond van art. 23 EET-Vo worden gedaan. Het HvJEU benadrukt dat in een op basis van art. 23 EET-Vo gestarte procedure niet de juistheid van de akte en van de EET-waarmerking aan de orde mag komen, omdat dit is voorbehouden aan de daartoe bevoegde autoriteiten in de lidstaat van herkomst van de akte (r.o. 50-51). Wat betreft het voorliggende geval merkt het HvJEU op dat de akte van de Duitse notaris niet binnen het temporele toepassingsgebied van de EET-Vo valt, omdat de akte vóór 21 januari 2005 is verleden; dit betekent dat de EET-waarmerking ten onrechte is afgegeven (r.o. 56). Om dit vast te kunnen laten stellen moet de geëxecuteerde zich wenden tot de bevoegde autoriteit in de lidstaat van herkomst van de akte, waarbij op grond van art. 10 lid 1 sub c EET-Vo om de intrekking van de EET-waarmerking moet worden verzocht. In de lidstaat van tenuitvoerlegging moet de geëxecuteerde op grond van art. 23 EET-Vo om opschorting van de tenuitvoerlegging vragen (r.o. 57).

3. De EET en een notariële akte van de Nederlandse notaris

In het licht van het onderlinge vertrouwen in elkaars rechtspraak is de uitkomst van dit arrest bevredigend. Het arrest brengt echter mee dat de geëxecuteerde zijn inhoudelijke bezwaren tegen de gewaarmerkte akte alsmede tegen de waarmerking altijd moet richten tot de bevoegde instantie in de lidstaat van herkomst. De stappen die hij in de lidstaat van tenuitvoerlegging kan ondernemen, zijn beperkt. Het arrest leidt ook ertoe dat de geëxecuteerde onnodig op kosten wordt gejaagd. Als de notaris een fout heeft gemaakt bij de EET-waarmerking, raakt de geexecuteerde daarvan pas op de hoogte op het moment van de tenuitvoerlegging van de gewaarmerkte notariële akte in een andere lidstaat. Vanaf dat moment moet hij op 'twee fronten vechten': eerst in de lidstaat een procedure tegen de waarmerking initiëren en vervolgens zijn bezwaren uiten in een procedure in de lidstaat van tenuitvoerlegging tot opschorting van de tenuitvoerlegging. Alleen de laatste procedure starten is niet mogelijk, aangezien deze eerst kan worden ingesteld, nadat een procedure in de lidstaat is gestart.

De EET is een onbekend fenomeen in de Nederlandse notariële praktijk. De Nederlandse notaris wordt, anders dan zijn Duitse collega, niet met een verzoek om EET-waarmerking geconfronteerd. De EET-waarmerking van een notariële akte geschiedt in Nederland door de voorzieningenrechter. In de MvT bij het wetsvoorstel Uitvoeringswet EET-Vo is vermeld dat bij een waarmerking door de notaris zelf voldoende waarborgen ontbreken, met name indien de notaris eveneens met de rectificatie van de waarmerking wordt belast.[7] Ondanks het onderhavige arrest blijf ik bij mijn eerder ingenomen standpunt dat de opvatting van de wetgever van weinig vertrouwen in het Nederlandse notariaat getuigt. Voor de waarmerking is slechts een beperkte toetsing nodig. Is sprake van een burgerlijke en handelszaak in de zin van art. 2 EET-Vo? Heeft de notariële akte betrekking op een niet-betwiste schuldvordering in de zin van art. 3 lid 1 sub d EET-Vo, d.w.z. heeft de schuldenaar in de akte de schuldvordering uitdrukkelijk erkend? En is de notariële akte op of na 21 januari 2005 verleden? De beantwoording van deze vragen kan zonder meer worden toevertrouwd aan de Nederlandse notaris. Het argument met betrekking tot de rectificatiebevoegdheid snijdt ook geen hout, omdat art. 10 EET-Vo al voorschrijft

7. Kamerstukken II 2004-2005, 30 069, nr. 3, p. 9.

dat de rectificatie of intrekking van een EET-waarmerking in de lidstaat van herkomst door een rechter wordt gedaan. Bovendien is de notaris die de akte heeft verleden, ingevolge art. 13 Uitvoeringswet EU-Executieverordening en Verdrag van Lugano wel bevoegd om een certificaat als bedoeld in art. 60 Brussel I-bis af te geven. Bij afgifte van dit certificaat moet de notaris toetsen of de akte onder het toepassingsgebied van de verordening valt: is sprake van een uitvoerbare akte in een burgerlijke en handelszaak en is de akte verleden op of na 10 januari 2015 (de datum van de inwerkingtreding van Brussel I-bis)? Waarom wordt de notaris nu wel in staat geacht om dezelfde vragen te beantwoorden die in het kader van de EET-waarmerking niet aan de notaris worden toevertrouwd?

4. Toetsing van het certificaat van art. 53 Brussel I-bis

Dat (zelfs) een rechter bij een nog beperktere toetsing als die bij de EET-waarmerking mogelijkerwijs een fout kan maken, blijkt uit de prejudiciële vragen die aan het HvJEU in zaak C-512/25 door het Duitse Bundesgerichtshof zijn gesteld. In casu heeft de Italiaanse rekenkamer een verlof tot het leggen van conservatoir beslag op de vermogensbestanddelen van een Italiaans bedrijf afgegeven en vervolgens bij dit verlof een certificaat in de zin van art. 53 Brussel I-bis afgegeven.[8] Na de inschrijving van het verlof in het daartoe bestemde kadaster in Duitsland, is een geschil in Duitsland ontstaan of het verlof tot het leggen van conservatoir beslag en het certificaat in Duitsland op basis van de Verordening Brussel I-bis moeten worden erkend. Nu deze verordening ingevolge art. 1 lid 1 Brussel I-bis niet geldt in administratiefrechtelijke zaken, valt de erkenning niet onder deze verordening en heeft de Italiaanse rechter ten onrechte het certificaat afgegeven.[9] Mag de bevoegde instantie in de lidstaat van tenuitvoerlegging zelfstandig het toepassingsgebied van de Verordening Brussel I-bis toetsen of is deze instantie aan de overwegingen van de rechter uit de lidstaat van herkomst van de beslissing gebonden?[10] Met het hierboven besproken arrest van het HvJEU in de hand is het zeer verdedigbaar dat in de lidstaat van tenuitvoerlegging slechts om opschorting van de tenuitvoerlegging kan worden gevraagd. De geëxecuteerde moet dan in de lidstaat van herkomst om intrekking van het certificaat vragen. Dit leidt echter tot vervolgvragen. Stel dat de Nederlandse rechter ten onrechte een certificaat in de zin van art. 53 Brussel I-bis afgeeft. Hoe geschiedt de intrekking van het certificaat dan in Nederland? Anders dan de EET-Vo bevat de Verordening Brussel I-bis geen regeling hiervoor, evenmin als de Uitvoeringswet EU-Executieverordening en Verdrag van Lugano. Art. 31 Rv lijkt mij geen geschikte grondslag, omdat het in dit geval niet om een kennelijke fout gaat. Bovendien heeft art. 31 Rv betrekking op de verbetering van een kennelijke fout in een rechterlijke uitspraak en dat is bij het verlenen van een certificaat op basis van de Verordening Brussel I-bis niet het geval. De vraag is of hier sprake is van een hiaat in de Verordening Brussel I-bis, dan wel in de wet en, zo ja, of de wetgever hiervoor een oplossing moet bieden.

5. Tot slot

Wordt een notariële akte in de lidstaat van herkomst ten onrechte met een EET gewaarmerkt, dan zal de geëxecuteerde op twee fronten in actie moeten komen. Hij moet in de lidstaat van herkomst en ook in de lidstaat van tenuitvoerlegging een procedure starten. Dat is de consequentie van het verbod op de inhoudelijke herbeoordeling in de lidstaat van tenuitvoerlegging, als gevolg van het vertrouwen in elkaars rechtspraak. Of dit ook voor de tenuitvoerlegging onder de Verordening Brussel I-bis geldt, moet nog blijken.

Mr. M. Zilinsky*

8. De Italiaanse rekenkamer treedt volgens de verwijzingsbeslissing ingevolge haar reglement als rechter in boekhoudkundige procedures, procedures betreffende administratiefrechtelijke aansprakelijkheid voor schade ten nadele van de overheid en andere procedures op het gebied van de overheidsboekhouding. Deze procedures staan niet open voor particulieren. Zie https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/document/C/2025/C-0512-25-00000000RP-01-P-01/DDP/305938-NL-1-pdf.
9. Ik vraag me af of in dit geval überhaupt sprake is van een beslissing in de zin van art. 2 sub a Brussel I-bis. Geen beslissing in de zin van deze verordening is voorlopige of bewarende maatregel die door een gerecht wordt bevolen zonder dat de verweerder is opgeroepen te verschijnen. Uit de op de website van het HvJEU beschikbare tekst van de verwijzingsbeslissing is niet duidelijk of hieraan is voldaan.
10. Zelf heb ik eerder verdedigd dat het materiële toepassingsgebied door de rechter in de lidstaat van tenuitvoerlegging zelfstandig moet worden getoetst. Er moet immers worden vastgesteld of de verordening überhaupt van toepassing is. Dit kan niet afhankelijk zijn van de (onjuiste) overwegingen van de rechter in de lidstaat van herkomst. Zie M. Zilinsky, De Europese Executoriale Titel (diss. VU), Serie BPP III, Deventer: Kluwer 2005, p. 126.

* Adviseur bij Houthoff te Amsterdam en universitair hoofddocent internationaal privaatrecht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, Vrije Universiteit Amsterdam. Tevens medewerker van dit blad. **(m.zilinsky@houthoff.com/m.zilinsky@vu.nl).**